

Osuvasti oikeuselämästä // numero 1-2022 // kahdeskymmenesseitsemäs vuosikerta

ADVOKAATTI

Syyttäjä
ei taivu
paineessa

Valtakunnansyyttäjä
Raija Toiviainen

Ilmoittaudu [LAKIMIESLIITONKOULUTUS.FI](https://www.lakimiesliitonkoulutus.fi)

OSALLISTU ETÄNÄ TAI LÄSNÄ

Päivitä osaamisesi ajankohtaisissa seminaareissa.

VERORIKOSPÄIVÄ

18.3. Helsinki

Seminaarissa kuulet, millaisia ovat tyypillisimmät veropetostilanteet, tuleeeko poliisitutkinta automaattisesti kriteerien täytyessä ja miten teon tahallisuutta arvioidaan. Tekeekö verottaja eroa tavarikollisen ja ymmärtämättömyyttään lapsenlapsille verotettavan rahalahjan antaneen isoäidin välille? Lisäksi saat käytännön neuvoja siihen, miten tulee toimia, jos kuulet jotain epäilyttävää.

Puheenjohtajana asianajaja **Heikki Vesikansa**, Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy.

Lakimiesliiton jäsenet ja julkinen sektori 633 €
(yksityinen sektori 845 €)

KONKURSSIOIKEUSPÄIVÄ

31.3. Helsinki

Käytännönläheisen päivän aiheina muun muassa takaisinsaanti ja siihen liittyvät näyttökysymykset, saneerausmenettelyn käyttäminen konkurssin viivyttämiseen sekä pesänhoitajan tiedonsaanti ja valtuudet velallisen varojen haltuunotossa. Aiheita tarkastellaan pesänhoitajan ja tuomioistuimen näkökulmista.

Puheenjohtajana asianajaja **Sami Uoti**, HPP Asianajotoimisto Oy.

Lakimiesliiton jäsenet ja julkinen sektori 633 €
(yksityinen sektori 845 €)

Seminaarihintoihin lisätään alv 24 %. Oikeudet muutoksiin pidätetään.

Parhaat työvälineet juridiikan ammattilaisille

Tuula Linna

HAKEMUSLAINKÄYTTÖ

**Hakemusasioiden käsittely
kärjäoikeuksissa**

Helmikuu 2022, sh. 109 €

Ismo Kallioniemi

TEKOÄLYOIKEUS

**Varallisuus oikeuden ja
riskienhallinnan kysymyksiä**

Maaliskuu 2022, sh. 129 €

Niklas Bruun

TYÖOIKEUDEN PERUSTEET

Maaliskuu 2022, sh. 109 €

Anu-Tuija Lehto, Matleena Engblom

UUSI YHTEISTOIMINTALAKI:

**Vuoropuhelua ja
muutosneuvotteluja työpaikalla**

Kesäkuu 2022, sh. 109 €

TIELIIKENNELAIT 2022

Helmikuu 2022, sh. 133 €

VEROLAIT 1/2022

Helmikuu 2022, sh. 137 €

- 6 Tuokiokuva**
Sopimus uusiksi.
- 8 Oikeilla urilla**
Kanteluja viivytystä.
- 9 Tekijä**
Carita Wallgren-Lindholmille myönnettiin Asianajajaliiton Matti Ylöstalo -palkinto.
- 10 Asianajajasovittelua ei kannata unohtaa**
- 11 Liitossa tapahtuu**
Huomio todisteluun.
- 12 Työtapareformi**
Asianajajaliitto ehdottaa ratkaisuja riita- ja rikosasioiden sujuvoittamiseksi.
- 13 Asianajaja ja elämästä**
Asianajajan ei pidä esittää täydellistä.
- 27 Elisa Gebhardin kolumni**
Oikeudenhoidon tila ei kauhistelemalla parane.
- 28 Koulutus**
Huumejutut sähköistyvät.
- 29 Keissi**
Kiihstä lohkolämmittimen johdosta ratkesi luovuudella.
- 30 Luuppi**
Mitä tapahtuu, kun asianajaja epäillään rikoksesta?
- 32 Asianajajan päivä**
Pia Ekin sähköpostiin kilahdi työpäivän aikana yli kolmesataa viestiä.
- 33 Nimitykset**

HENKILÖ KUVASSA

Syyttäjien kovat paineet

Syyttäjät painivat paitsi työruuhkan, myös lisääntyneen häirinnän ja vihapalautteen kanssa. Niistä on myös valtakunnansyyttäjä Raija Toiviainen saanut osansa.

FOKUS

Videokäräjät

Suullinen todistelu hovioikeudessa korvataan pian käräjäoikeudessa tehdyillä tallenteilla. Mitä uudistus tarkoittaa oikeusturvan ja asianajajan työn kannalta?

MINUN VALINTANI

Oikeudenkäynnit kutsuvat

Konsta Kauppi suoritti asianajajatutkinnon viime syksynä työn ohessa. Oikeussalin dynamiikka on kiinnostanut häntä lapsesta saakka.

ADVOKAATTI Suomen Asianajajaliiton jäsen- ja ammattilehti, 27. vuosikerta PÄÄTOIMITTAJA Sari Krappe, sari.krappe@asianajajaliitto.fi TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ Johanna Kainulainen, p. 040 721 7289, johanna.kainulainen@asianajajaliitto.fi TOIMITUSSIIHTEERI Tero Ikäheimonen, p. 040 570 4304, tero@aparaattimedia.fi TOIMITUS Asianajajaliitto ja Vallilan Aparaatit Oy ULKOASU Laura Ylikahri KANNEN KUVA Susanna Kekkonen PALAUTE advokaatti@asianajajaliitto.fi ILMOITUKSET Juha Halminen, p. 050 592 2722, juha.halminen@kolumbus.fi TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET p. (09) 6866 120, minna.wilenius@asianajajaliitto.fi KUSTANTAJA Suomen Asianajajaliitto PAINO Savion Kirjapaino Oy PAINOS 2 800 kpl ISSN 1239-1085 (nid.), ISSN 2489-8260 (verkkojulk.) / Aikakausmedia ry:n jäsen / Advokaatti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä tai palauttamisesta. Lehden suurin vastuu ilmoitusten julkaisemisesta sattuneesta virheestä on ilmoituksen hinta. / Seuraava lehti ilmestyy 13.4.2022.

Asianajajatutkinnon suosio jatkuu

Asianajajatutkinnon suorittajamäärä on ollut vuosikautia korkealla, ja osallistujaennätyksiä on rikottu vuosi toisensa jälkeen. Viime vuonna saavutettiin taas uusi ennätys, kun tutkinnon suoritti 347 henkilöä. Varsinkin korona-ajan etäkäytännöt vauhdittivat jo aloitettua asianajajatutkinnon uudistusta.

Vaikka tutkinto uudistui nopeasti, se toteutettiin laadukkaasti. Kokelailta on sadellut runsaasti kiitosta. Rakenne ei ole kuitenkaan muuttunut, vaan tutkinnossa on edelleen kolme osaa: kirjallinen koe, oikeudenkäyntiosa ja eettinen osa. Osallistujiin liittyvä mielenkiintoinen piirre on se, etteivät läheskään kaikki tutkinnon suorittajat ole töissä asianajotoimistossa tai hakeutuneet massa Asianajajaliittoon. Moni tutkintoon osallistuva suorittaa sen hyvänä ammatillisena täydennyskoulutuksena riippumatta siitä, missä tehtävissä sillä hetkellä toimii. Asianajajatutkinnon suorittaminen antaa myös oikeuden hakea rekisteröimistä luvan saaneeksi oikeudenkäyntiavustajaksi, mikä ymmärrettävästi lisää tutkinnon houkuttelevuutta. Tässä lehdessä yksi tuleva asianajaja kertoo omista kokemuksistaan. Voimme olla ylpeitä hienosta tutkinnosta ja sen suosiesta!

Tasavallan presidentti hyväksyi vastikään hallituksen esityksen suullisen todistelun videoinnista käräjäoikeudessa. Tarkoituksena on, että 2023 alusta lähtien henkilötodistelu otetaan vastaan käräjäoikeudessa ja kuulemi-

set videoidaan. Hovioikeudessa henkilötodisteluun perehdytään videoita katsomalla, tilanteen mukaan kokonaan tai osittain. Muutos on merkittävä, ja se edellyttää asianajajilta entistäkin huolellisempaa valmistautumista kuulemisiin. Uudelleen kuuleminen hovioikeudessa ei lähtökohtaisesti ole mahdollista sillä perusteella, että jotakin unohtui kysyä.

Kun tämä yhdistetään paljon esillä pitämäämme ja keskusteluissa olevaan oikeudenkäyntien pitkään kestoan, olemme kahden tulen välissä. Toisaalta kuulemisten videointi lyhentää käsittelyä muutoksenhakuvaiheessa, mutta kesto voi pahimmillaan pidentyä käräjäoikeudessa. Ehdottamassamme työtapareformissa onkin kiinnitetty erityistä huomiota oikeudenkäyntien valmistelun tehostamiseen. Avustajien on – tarvittaessa tuomioistuimen tehokkaalla prosessinjohtolla – mietittävä kuulemisten todistusteemat tarkkaan ja karsittava asiaan vaikuttamaton todistelu. Työtapareformista kerrotaan lisää sekä tässä että tämän vuoden tulevissa lehdissä.

Hyvää alkanutta asianajovuotta kaikille! *

Hanna Räihä-Mäntybarju

Asianajajaliiton puheenjohtaja

 @h_raiha

ADVOKATEXAMEN FORTSÄTTNINGSVIS POPULÄR

Antalet personer som avlagt advokatexamen har varit högt i flera år och deltagarkorden har slagits år efter ett år. I fjol nåddes ett nytt rekord, när 347 personer avlade examen. I synnerhet distansförfarandena under coronatiden påskyndade den reform av advokatexamen som redan inletts. Trots att examen förnyades snabbt så genomfördes den på ett högkvalitativt sätt. Strukturen har dock inte förändrats, utan examen består fortfarande av tre delar: ett skriftligt

prov, en processdel och en etisk del. Ett intressant drag i fråga om deltagarna är att långt ifrån alla examinander arbetar vid en advokatbyrå eller planerar ansöka om medlemskap i Advokatförbundet. Många som deltar i examen genomgår den som en bra yrkesinriktad fortbildning oberoende av vilka uppgifter de har vid den rådande tidpunkten.

Regeringens proposition om videoupptagning av personbevisningar vid under-

rätter har nyligen godkänts. Avsikten är att från början av 2023 personbevisningen tas emot i tingsrätten och hörandet spelas in på video. Vid hovrätten ska man sätta sig in i personbevisning genom att titta på videor, i tillämpliga fall helt eller delvis. Ändringen är betydande och kräver att advokaterna förbereder sig mer omsorgsfullt på höranden. Ett nytt hörande i hovrätten är i regel inte möjligt på den grunden att man glömt att ställa en fråga.

Sopimus uusiksi

KUVA SAMI KUOKKANEN

TEKSTI JOHANNA KAINULAINEN

Tekisitkö sopimuksen tämän kaverin kanssa? "Rockmanagerin" kuontaloa kohennetaan Asianajajaliiton mainosten kuvauksissa. Lopputuloksen näet muun muassa MTV3-kanavalla ja Finnkinon leffateattereissa maaliskuussa.

Kanteluja viivytteystä

Valvontalautakunnalta tuoreita ratkaisuja tehtävien hoitamisesta tarpeellisella joutuisuudella.

Valvontalautakunnan ratkaisukäytännössä viivytteily-
moite esiintyy kaikenlaisia tehtäviä koskevissa kante-
luissa. Erityisen yleinen se on pesänselvittäjän ja -jaka-
jan tehtävien yhteydessä. Harvaan tehtävään voidaan
asettaa täsmällistä aikarajaa, ellei sen hoitaminen ole
riippuvainen esimerkiksi lain tai viranomaisen asetta-
mista määräajoista. Lähtökohtana kohtuullisen ajan
arvioinnissa voidaan pitää tietyn tyyppisen tehtävän
täyttämiseen asianajajakunnalta tavanomaisesti kulu-
vaa aikaa. Tarpeellista joutuisuutta arvioidaan kuitenkin
aina tapauskohtaisesti. Poikkeukselliset olosuh-

teet tai tehtävän erityispiirteet voivat vaikuttaa sen
suorittamiseen vaadittavaan aikaan.

Laajempiin tapausselesteisiin voi tutustua
valvontaratkaisujen hakemistossa
osoitteessa valvontaratkaisut.fi.

Aurinkoista alkavaa kevättä
kaikille Advokaatin lukijoille!

Kaisa Marttinen

vt. valvontayksikön päällikkö

TUOREIMPIA RATKAISUJA

PESÄNSELVITYS KESKEN SEITSEMÄN VUODEN JÄLKEEN

Kuolinpesän osakas moitti pesänselvit-
täjänä ja -jakajana toiminutta asianajajaa
viivytteystä kuolinpesän selvittämisessä.
Asianajaja oli määrätty tehtävään kesällä
2013 ja pesänselvitys oli ollut edelleen
kesken lokakuussa 2020.

Valvontalautakunta katsoi, että tehtä-
vän olosuhteita voitiin pitää poikkeuksel-
lisina siltä osin kuin pesänselvittäminen
oli vaatinut toimia myös ulkomailla. Kuo-
linpesän tilivarojen kotiuttaminen Yhdys-
valloista oli vaatinut eräänlaisen uskotun
miehen määräämistä kohdevaltiossa,
mikä oli osoittautunut poikkeuksellisen
haastavaksi.

Valvontalautakunta totesi, että vaikka
uskotun miehen hankkimista koskevat
viivästykset olivat johtuneet monelta osin
asianajajan vaikutusmahdollisuuksien
ulkopuolella olevista seikoista, ei asian-
ajaja ollut pyrkinyt neljän vuoden aikana
riittävän aktiivisesti edistämään pesän
selvittämistä. Asianajaja oli laiminlyönyt
velvollisuutensa hoitaa pesänselvitys
tarpeellisella joutuisuudella.

Huomautus.

PESÄNJAKO VIVÄSTYI ASIAN- AJAJASTA RIIPPUMATTOMISTA SYISTÄ

Kuolinpesän osakas moitti pesänjaka-
jaksi keväällä 2014 määrättyä asianajajaa
viivytteystä tehtävän hoidossa, kun
pesänjakajan päätös oli annettu kesällä
2018. Asianajaja oli laittanut käräjäoikeu-
teen vireille lupahakemuksen koskien
kuolinpesän kiinteistöosuuden myyntiä.
Kantelija oli vastustanut hakemusta
ja hakenut asianajajan vapauttamista
pesänjakajan tehtävästä. Myös lupaha-
kemuksen jälkeisestä ulosottoviraston
myyntipäätöksestä oli valitettu.

Pesänjakajan jakoa koskevan rat-
kaisun antaminen oli viivästynyt useita
kuukausia prosessuaalisista ja asian-
ajajasta riippumattomista seikoista
johtuen. Ositusta ja jakoa ei voitu saattaa
loppuun ennen kuin kiinteistöosuuden
myyntilupaa ja pesänjakajan vapaut-
tamista koskeva hakemus
sekä ulosottoviranomaisen
myyntipäätöstä koskeva
valitusasia oli lainvoi-
maisesti ratkaistu.
Asianajaja oli huo-
lehtinut aktiivisesti
jaon edistämistä
vaikutusmahdolli-
suuksiensa rajoissa.
Ei seuraamusta.

TOIMEKSIANNOSTA KIELTÄYTYMINEN KESTI NELJÄ KUUKAUTTA

Kantelija oli syksyllä 2017 tiedustellut
asianajajan mahdollisuutta avustaa kan-
telijaa törkeää pahoinpitelyä koskevan
rikosilmoituksen tekemisessä. Asianajaja
oli pyytänyt kantelijaa tiivistämään sähkö-
postitse tutkintapyyntönsä keskeisen sisäl-
lön. Asianajaja oli lopulta helmikuussa
2018 ilmoittanut, ettei hän voi avustaa
kantelijaa tutkintapyyntönsä tekemisessä,
koska ei pitänyt sitä kantelijan edun
mukaisena toimenpiteenä.

Asianajajalla on oikeus itse päättää,
ottaako hän tehtävän hoitaakseen.
Vaikka asianajajalla oli oikeus kieltäytyä
tutkintapyyntönsä tekemisestä koskevan
toimeksiannon vastaanottamisesta,
valvontalautakunta katsoi asianajajan
viivytellen aiheuttomasti ilmoittaessaan
toimeksiannosta kieltäytymisestä

vasta noin neljä kuukautta sen
jälkeen, kun kantelija oli
ilmoittanut näkemys-
ensä tutkintapyyntönsä
keskeisestä sisällöstä.
Asianajaja oli menetel-
lyt hyvän asianajaja-
tavan vastaisesti.
Huomautus.

Diversiteetti kiehtoo konkaria

Carita Wallgren-Lindholmille myönnettiin Asianajajaliiton Matti Ylöstalo -palkinto työstään kansainvälisen välimiesmenettelyn parissa.

TEKSTI TERO IKÄHEIMONEN // KUVA DAWN HODGE

Mitä ajattelet liiton huomionsoituksesta?

Olen sanaton, tai ainakin sanoja etsimässä. Eräs Asianajajaliiton entinen puheenjohtaja käytti usein sanontaa ”nöyrä ylpeys” – sitä tunnen.

Mikä välimiesmenettelyssä on palkitsevinta?

Monikulttuurisuus laajassa mielessä: erilaiset oikeusjärjestelmät, kielet, uskonnot, tavat ja tyylit. Kaikki tämä diversiteetti pitää saada toimimaan yhtenä kokonaisuutena siten, että jokainen ymmärtää, mitä olemme tekemässä ja miksi – ja kunnioittaa omalta osaltaan menettelyn lopputulosta. Koska välimiesoikeudella on harvoja järeitä aseita käytettävissään, pääsee myös punnitsemaan, miten pitkälle oma auktoriteetti riittää.

Miten koet kansainvälisen yrityskulttuurin kehittyneen viime aikoina välimiehen näkökulmasta?

Sovinnollisuus on lisääntynyt. Dialogiin kannustaa tietenkin myös tarve säästää aikaa ja oikeudenkäyntikuluja. Kommunikaatiotaidot ovat keskiössä tämän päivän välimiestoiminnassa. Asianosaiset odottavat eteenpäin kumartuvaa välimiesoikeutta, joka tarttuu asioihin heti alusta alkaen ja kysyy asioista, jotka katsovat epäselviksi. Myös Suomessa asiamiesten sovinnollisuus näyttää lisääntyneen varmasti pitkälti Asianajajaliiton sovittelukoulutuksen ansiosta.

Miten koronapandemia on vaikuttanut työhösi?

Itse koen keskittymisen helpommaksi etänä. Myös matkustamisen tuoma rasitus on helpottanut. Tiedän, että moni kokee asian päinvastaiseksi. Pandemian alussa kuului soraääniä esimerkiksi väsymyksestä. Tämä on hoidettu siten, että päivät ovat pääsääntöisesti lyhyempiä. Uskon useimpien muiden tapaan, että paluuta entiseen ei enää ole. Sekä tekniset että henkiset järjestelmät on nyt rakennettu virtuaalimenettelyjä varten, ja uskon, että toimimme etänä ainakin silloin, kun kysymyksessä on lähinnä prosessuaalinen kuuleminen tai suullisen käsittelyn niin sanottu hallinnollinen erä.

Siteeraan vielä tänäkin päivänä myös kansainvälisesti professori Ylöstalon vanhoja oppeja editioon liittyen. Hänellä oli tapana sanoa, että on parempi ratkaista juttu tietojen perusteella kuin tietämättömyden varassa. *

Carita Wallgren-Lindholm asuu ja työskentelee osan vuodesta Karibianmerellä sijaitsevalla Anguillan saarella. ”En eksynyt tänne auringon ja hiekan vuoksi vaan työn merkeissä pari vuosikymmentä sitten. Tänä päivänä osoitteella on vähäinen merkitys toiminnassani”, Wallgren-Lindholm sanoo.

Asianajajasovittelua ei kannata unohtaa

Sovittelun supersyky -kampanja houkutteli niukasti juttuja ilmaiseen sovitteluun, mutta onnistui tuomaan esiin sovittelun hyviä puolia riidanratkaisun keinona.

TEKSTI JOHANNA KAINULAINEN // KUVA SHUTTERSTOCK

Asianajajat suhtautuvat positiivisesti sovitteluun riidanratkaisukeinona. Asia käy ilmi Asianajajaliiton alkuvuonna tekemästä pienimuotoisesta jäsenkyselystä. 62 vastaajasta valtaosa oli sitä mieltä, että Asianajajaliiton tulisi edelleen panostaa sovittelujen yleistymiseen.

Eräs vastaajista kiteyttää: ”Sovittelua tulisi jatkossakin markkinoida enemmän, sillä se on tietyn tyyppisissä asioissa tehokas ja päämiehen edun mukainen menettely.”

Palautekyselyyn vastasi yllättävän moni, sillä syksyllä 2021 järjestettyyn Sovittelun supersyky -kampanjaan tuli vain kahdeksan kampanjaehtojen mukaista juttua, joista neljä eteni sovitteluun. Sovitteluiden niukka määrä oli jossain määrin myös yllätys, sillä 80 asianajajaa oli valmiudessa sovittelemaan ilmaiseksi 200 juttua.

Syy siihen, etteivät kyselyyn vastanneet asianajajat olleet itse ehdottaneet päämiestensä juttuja syksyn kampanjaan oli yleisimmin se, ettei heillä ollut työn alla kampanjaan sopivaa juttua kampanja-aikana.

Loppujen lopuksi kokemus kampanjasta jäi silti reilusti plussan puolelle, summaa sovitteluvaiokunnan puheenjohtaja **Antti Pulkkinen**.

– Saimme asianajajien tekemälle sovittelulle valtavasti julkisuutta ja pystyimme kampanjan kautta tuomaan esille sovittelun hyviä puolia riidanratkaisumuotona. Kampanja oli esillä Asianajajaliiton viestintäkanavissa läpi syksyn, ja lisäksi Hesari teki siitä ison jutun vielä tämän vuoden puolella. Olemme saaneet paljon sovitteluun liittyvää rohkaisevaa palautetta ja haluamme ehdottomasti kehittää asianajajasovittelua ja siihen liittyvää liiton tarjoamaa koulutusta edelleen. *

Huomio todisteluun

Asianajajaliitto on selvittänyt alkuvuodesta valtakunnallisella kyselytutkimuksella käräjä- ja hovioikeuksien tuomareiden ja esittelijöiden sekä muun henkilökunnan mielipiteitä asianajajien toiminnasta.

Kyselyn vastausten analysointi on vielä kesken, mutta alustavien tulosten perusteella asianajajat saavat tuomareilta parhaat arviot lojaaliudesta päämiehelle. Suurimmat kehittämiskohtat liittyvät todisteluun, kertoo kyselyä valmistelleen työryhmän puheenjohtaja **Hannu Kalkas**.

– Näyttää siltä, että arvosanat ovat yllättävän huonot ja ilmeiset kehityskohteet ovat jokseenkin samat kuin vuonna 2013, jolloin asiaa selvitettiin edellisen kerran. Kehitystä parempaan ei siis tältä osin ole tapahtunut. Vapaasta palautteesta kuitenkin käy ilmi positiivinen seikka, että asianajajat erottuvat

edukseen muusta avustajakunnasta, Kalkas sanoo.

Kyselyn laati Asianajajaliiton ja tuomioistuinten edustajista koostuva työryhmä. Vastaava kysely toteutettiin edellisen kerran vuonna 2013 Helsingin hovioikeuspiirissä. Tavoitteena oli saada osviittaa asianajajakunnan taitojen ja toiminnan kehittämiskohteista ja koulutustarpeista.

Hannu Kalkas pitää myös tärkeänä lisätä tuomareiden, syyttäjien ja asianajajien yhteistä prosessikoulutusta ja muutakin kanssakäymistä entisestään, jotta myös asianajajat pääsevät vapaasti kertomaan ja keskustelemaan omista kokemuksistaan.

Kyselyyn vastasi 250 tuomaria ja esittelijää sekä 183 muun henkilökunnan edustajaa. Kyselyn kaikki tulokset julkaistaan myöhemmin keväällä 2022.

Kevät on vasta
kajastus ikkunassa.
CSI Lawyer 10.1
saatavilla heti.

CSI®

Kirjaa työt mobiilisti, Outlookista ja pikakirjaussovelluksella.

- Laskuta digitaalisesti ja tuo suoritukset suoraan pankkiohjelmasta.
- Hyödynnä kattavaa raportointia.
- Integroi Fennoaan, Netvisoriiin, Procountoriin, M-Filesiin, O365 SharePointiin, DOKSiin, Clentoon, tai Due AML –palveluun.
- Sujuva käyttöönotto. Myös pilvipalveluna.

Pyydä demo myynti@csihelsinki.fi

OIKEUDENHOIDON uusilla aalloilla

1. KAIKKIIN RIITA-ASIOIHIN HETI ALKUVAIHEESSA SITOVA PROSESSISUUNNITELMA

Nykyisessä järjestelmässä osapuolet optimoivat lähinnä omia aikataulujaan ja ajankäyttöään. Asianajajaliitto ehdottaakin, että prosesseja voitaisiin nopeuttaa siten, että koko prosessi aikataulutetaan aikaisessa vaiheessa ja kaikki osapuolet sitoutetaan yhteiseen aikatauluun.

Kaikkiin riita-asioihin tulisi laatia heti prosessin alkuvaiheessa sitova prosessisuunnitelma. Prosessisuunnitelmassa määriteltäisiin aikataulu kirjalliselle valmistelulle, valmisteluistunnolle ja pääkäsittelylle.

Lainsäädäntötyötä vaativana asiana voisi harkita menettelyä, jossa asia laitettaisiin vireille kevyemmällä ennakoilmoituksella, minkä jälkeen osapuolten kesken sovittaisiin aikatauluista. Vasta tämän jälkeen aloitettaisiin jutun varsinainen kirjallinen valmistelu kantajan haastehakemuksella.

2. AVUSTAJA MUKAAN MAHDOLLISIMMAN VARHAISESSA VAIHEESSA ENNEN RIKOSASIAN KÄSITTELYÄ

Asianajajaliiton mukaan parannettavaa löytyisi siinä, missä vaiheessa rikosasian käsitteilyä avustaja tulee mukaan.

Rikoksen esitutkinnan ja syyteharkinnan tulisi muodostaa nykyistä selkeämpi yhtenäinen prosessi.

Rikoksesta epäiltyä tulisi ohjata etsimään itselleen avustaja jo heti samassa yhteydessä, kun hänet kutsutaan kuultavaksi. Olisi tarpeen arvioida myös sitä, miten asianomistajille saataisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa avustaja. Avustajan mukaantulo varhaisessa vaiheessa voisi edesauttaa sitä, että asia olisi tutkinnan päätteenä mahdollisimman valmis.

Palstalla esitellään Asianajajaliiton ehdotuksia, joilla voitaisiin sujuvoittaa riita- ja rikosasioiden käsittelyä ja alentaa oikeudenkäyntien kustannuksia. Työtapareformiin voi tutustua kokonaisuutena osoitteessa asianajajaliitto.fi/tyotapareformi

Asianajajan ei pidä esittää täydellistä

Olin taannoin haastateltavana Asianajajaliiton Pääkäsitellyssä-podcastissa. Julkaisun jälkeen korvaani osui kohta, jossa kuvasin olevani suhteellisesti vahvoilla tehtävissä, joissa aikaa on vaikkapa kymmenen sekuntia, mutta jos aikaa on puoli vuotta, veikkasin muiden ajavan edelle.

Kylmä hiki nousi otsalle. Vievätkö asiakkaat haastattelun kuultuaan isot riitansa muualle hoitoon?

En sinänsä muista, että laajimmassakaan toimeksiannossa yksittäiseen työtehtävään olisi ollut puolta vuotta aikaa. Asiaa sen kymmenen sekuntia sulateltuani totesin myös, että tuon verran pitää asianajajankin uskaltaa sanoa.

Mainitsin kyseisessä haastattelussa suoraan myös asioita, joissa olen mielestäni hyvä, ja tällöin voi olla kohteliasta näyttää kolikon molempia puolia. Ja jos tunnistaa heikkouksiaan, osaa toivottavasti ottaa niitä myös tekemisessään huomioon.

En tarkoita, että asianajajien tulisi alkaa painokkaasti avautua asiakkaille omista kehityskohteistaan, sillä ne eivät ensisijaisesti kuulu asiakkaan murehdittaviksi. On kuitenkin mahdollista, että mielikuvien varjelu menee liian pitkälle.

Klassikkoesimerkkihän on palaveri, jossa kukaan ei kysy tärkeimpiä peruskysymyksiä, koska kaikki luulevat olevansa ainoita, jotka eivät vielä ymmärrä asiaa. On tärkeää uskaltaa nostaa esiin ne asiat, joita ei vielä kunnolla hahmota. Jos lähtötilanteessa tuo riittävästi esiin, ettei tunne jotain aihepiiriä, oppii todennäköisesti enemmän kuin peittelemällä asiaa. Juristin on osattava löytää oikeat vastaukset, mutta ensin tarvitaan oikeat kysymykset.

Sekä laatu että laatumielikuva ovat tärkeitä, mutta paras laatu edellyttää usein nimenomaan uskallusta tarkastella omaa tekemistään avoimesti.

Keskeisimpiä vinkejäni riitotoimeksiantoihin ja muihin pitkiin projekteihin on, että toimenpiteiden pitää toteuttaa suunnitelmaa. Ei ole riittävä, että eteen tulevissa käänteissä tehdään asioita, joita vastaavissa tilanteissa tyypillisesti tehdään. Aina pitäisi miettiä, millä reitillä on juuri tässä asiassa paras todennäköisyys johtaa

PARAS LAATU EDELLYTTÄÄ USEIN USKALLUSTA TARKASTELLA OMAA TEKEMISTÄÄN AVOIMESTI.

haluttuihin lopputuloksiin. Yhtä tärkeää kuin suunnitelmien tekeminen on tällöin suunnitelmien muuttaminen, ja tässä voi piillä laadun sudenkuoppa.

Suunnitelmien muuttaminen on ihmisille jo lähtökohtaisesti vaikeaa: suunnitelman toteuttamista jatketaan, vaikka käytettävissä olisi jo riittävästi uutta tietoa sen ymmärtämiseen, että suunnitelmaa kannattaisi muuttaa. Oma kynnys muutoksiin tulisi pitää mahdollisimman alhaisena. Jos tuntuu liian epämiellyttävältä todeta itselleen tai muille, että jokin asia olisi kannattanut tehdä aikanaan toisin, aiheelliset korjausliikkeet voivat jäädä tekemättä.

Kun mennään riittävän monimutkaiseen asioihin, sadan prosentin suoritukseen jää aina matkaa maailman parhaaltakin. Varsinkin jos hoitaa niin isoja asioita, että toistomääriä kertyy verkkaisesti, pitäisi opikseen yrittää ottaa niistäkin jutuista, joissa lopputulos itsessään on kiitettävä. Jos olisin asiakas, kysyisin toimeksiannon päätteeksi, mitä asianajaja tekisi nykytiedon valossa toisin, ja panisin painoa kyyville ja uskallukselle arvioida asiaa objektiivisesti.

Kyse ei tarvitse olla virheiden etsimisestä, vaan valittujen vaihtoehtojen vertaamisesta siihen, mitkä muut ratkaisut olisivat olleet mahdollisia. Asiantuntija tekee parhaansa niillä tiedoilla, joita kulloinkin on käytettävissä. Terve ammatillinen itsetunto on kuitenkin myös turva sellaisiin tilanteisiin, joissa asiat ovat menneet oikeasti pieleen. Jos oman rajallisuutensa myöntämistä on harjoitellut jo aiemmin, voi olla helpompi nostaa kissa ajoissa pöydälle, jos kohdalle osuu vakavampi paikka. Näin voi säästyä itse tapahtunutta virhettä suuremmilta murheilta.

Matti Tyynysniemi
asianajaja

Videokäräjät

Suullinen todistelu hovioikeudessa korvataan pian käräjäoikeudessa tehdyillä tallenteilla. Mitä uudistus tarkoittaa oikeusturvan ja asianajajan työn kannalta?

TEKSTI TERO IKÄHEIMONEN // KUVITUS SAMULI SIIRALA

Hovioikeuskäsittely uudistuu vuoden 2023 alkuun mennessä. Keskeisenä muutoksena todistajien kertomukset videoidaan käräjäoikeudessa, eikä henkilöitä kuulla hovioikeudessa uudelleen ilman erityistä syytä.

Uudistuksella on suuri vaikutus paitsi asianosaisten kokemukseen muutoksenhausta, myös asianajajien ja muiden avustajien työhön.

Advokaatin haastattelemat asiantuntijat löysivät uudistuksesta paljon hyvää, mutta myös kritisoitavaa.

MITÄ ON LAADUKAS TODISTELU?

Uudistuksen keskeinen tavoite on parantaa suullisen todistelun laatua. Taustalla on tuomioistuinten pitkityneet käsittelyajat, joita Asianajajaliittokin on pitänyt aktiivisesti esillä julkisuudessa.

Pahimmillaan todistaja kuullaan hovioikeudessa vuosia tapahtumien jälkeen. On selvää, että ihmisten muistikuvat heikkenevät tai jopa muuttuvat sinä aikana. Ajatus on, että kun todistajanlausunnot videoidaan käräjäoikeudessa, voi hovioikeus hyödyntää käsittelysään mahdollisimman tuoreita lausuntoja.

Kokenut rikosasianajaja **Markku Fredman** näkee, että uudistus on todellisuudessa ”pakon sanelema”.

– Kyse on siitä, että meillä jutut jumittavat. Nykjärjestelmässä on ongelma – ihmiset muistavat asioita hovioikeudessa huonosti – ja tähän täsmäongelmaan uudistus toki auttaa.

Asianajajaliiton siviiliprosessioikeuden asiantuntijaryhmän puheenjohtaja **Jarkko Männistö** muistuttaa, että todistelun laatu koostuu muistakin asioista kuin muistikuvien tuoreudesta.

– Kyse on ennen muuta siitä, miten hyvin asianajaja tai muu oikeudenkäynnin osapuoli osaa kuulustella todistajaa ja saada hänet kertomaan oikeat asiat ymmärrettävässä muodossa, Männistö sanoo.

Uudistus asettaakin käräjäoikeuden kuulusteluille aivan uudenlaiset laatuvaatimukset. Riskinä Männistö näkee sen, että kaikkea asian kannalta olennaista ei saadakaan käräjäoikeudessa talteen.

– Jos todistajien kuulustelua suorittavat asianajajat ymmärtävät, että tämä voi olla viimeinen mahdollisuus saada kertomus kuulluksi mahdollisimman hyvässä muodossa, niin varmasti todistelun laatu paranee.

VIRHEIDEN KORJAAMINEN

JÄLKIKÄTEEN ON VAIKEAA

Lakiin on jätetty hovioikeudelle mahdollisuus sallia todistajien lisä- ja uudelleenkuulustelut. Asianajajaliiton puheenjohtajan **Hanna Räihä-Mäntyharjun** mukaan ratkaisevaa onkin, millaiseksi tuomioistuinten tulkinta laista muodostuu.

– Jos uudelleenkuulemismahdollisuuden saa aina, kun sitä vaatii, niin käytännössä uudistus vesittyy. Kynnys täsmennyksille hovioikeudessa ei kuitenkaan saa olla liian korkeakaan, Räihä-Mäntyharju miettii.

Myös Markku Fredman toivoo, ettei tulkinta muodostuisi tiukaksi. Asianajajalle voi käydä käräjäoikeudessa inhimillinen virhe, jonka korjaaminen voi olla jatkossa vaikeaa tai jopa mahdotonta. Pahimmillaan se saattaa jo uhata päämiehen oikeusturvaa.

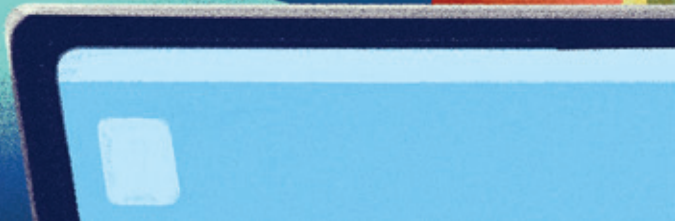
– Myöskään todistajan kyky kertoa tapahtumista ei aina ole täydellinen. Mahdollisuus täsmennyksiin hovioikeudessa tulisi olla olemassa, Fredman sanoo.

VIITTAUSMENETTELYLLÄ

HAETAAN TYÖAJAN SÄÄSTÖÄ

Uudistuksella haetaan myös hovioikeuskäsittelyiden nopeuttamista. Vuonna 2013 hovioikeuden pääkäsittely kesti keskimäärin 4,2 tuntia, mutta vuonna 2019 kesto oli kasvanut jo 5,5 tuntiin. Yksi työkalu käsitte-

➤ lyiden nopeuttamiseen on niin kutsuttu viittausmenettely.

Viittausmenettelyllä tarkoitetaan sitä, että harkintansa mukaan hovioikeuden kokoonpano voisi tutustua käräjäoikeuden tallenteisiin ilman yleisöä. Menettely säästäisi asianosaisten avustajien ja syyttäjien työaikaa, koska he olisivat pääkäsittelyssä läsnä vain alku- ja loppupuheenvuorojen sekä kirjallisten todisteiden esittämisen ajan.

Hallituksen esityksessä on laskettu, että viittausmenettely voisi tulla käytettäväksi vuosittain noin 180 rikosasiassa ja noin 120 riita-asiassa, mikä tarkoittaisi vuositasolla rikosasioissa 2 700 ja riita-asioissa noin 1 800 työtuntia vähemmän kuin nykyisin.

Advokaatin haastattelemat asianajajat suhtautuvat viittausmenettelyyn lähtökohtaisesti positiivisesti. Ajatus siitä, että asianajaja istuu hovioikeudessa katsoessa uudestaan videolta käräjäoikeuden todisteluita ja laskuttaa asiakastaan siitä, ei tunnu Markku Fredmanista järkevältä ajankäytöltä.

Hän nostaa kuitenkin esiin huolen siitä, miten kommunikointi hovioikeuden kanssa tapahtuu viittausten osalta. Miten asiat kirjataan esimerkiksi valituskirjelmään?

– Pahimmillaan tämä voi tarkoittaa sitä, että hovioikeus vaatii yksilöimään tuntien videomateriaalista minuutin tarkkuudella kohdat, jotka heidän tulisi kuulla. Silloin mahdollinen pääkäsittelyssä säästynyt työaika siirtyy asianajajien ja syyttäjien osalta vain toiseen kohtaan prosessia.

Jarkko Männistö puolestaan toivoo, että hovioikeuden käsittelyssä asiamiehet viittaavat tallenteisiin tarpeeksi yksityiskohtaisesti, jotta tuomioistuim ymmärtää, mihin kohtaan todistelua tuomioistuimen tulisi kiinnittää huomiota.

– Jos asiamies vain toteaa, että ”kuten todistaja X on kertonut” eikä avaa yksityiskohtaisesti, mitä todistaja on kertonut ja missä kohtaa, niin eihän siinä silloin paranneta tuomioistuimen edellytyksiä tehdä oikeudenmukaisia ratkaisuja, Männistö sanoo.

VOIKO JULKISUUSPERIAATE VAARANTUA?
Asianajajakunnan keskuudessa viittausmenettelyyn on suhtauduttu myös kriittisesti. Osa asianajajista kokee, että menettely heikentää oikeudenkäyntien julkisuutta ja asianosaisten kokemusta oikeudenmukaisesta käsittelystä.

”PAHIMMILLAAN
PÄÄKÄSITTELYSSÄ
SÄÄSTYNYT AIKA
SIIRTYY ASIANAJAJIEN
JA SYYTTÄJIEN OSALTA
VAIN TOISEEN KOHTAAN
PROSESSIA.”

Asianajajaliiton puheenjohtaja Hanna Räihä-Mäntyharju ottaa huolet vakavasti, mutta muistuttaa, ettei muutos välttämättä ole nykytilanteeseen verrattuna kovin dramaattinen.

– Aika usein sellaisia juttuja, jotka kiinnostavat mediaa, on seurattu tarkasti jo käräjäoikeusvaiheessa eikä hovioikeuden käsittely tuo niihin enää mitään uutta. Myös keskustelut, joita hovioikeuden kokoonpano

käy keskenään, ovat nykyiselläänkin suljettuja, Riih-Mäntyharju sanoo.

– Mutta ehdottomasti tämä on tärkeä näkökulma. Asianosaisen kokemus oikeudenkäynnin oikeudenmukaisuudesta ja siitä, että asianosainen saa olla läsnä asiansa käsittelyssä, ovat erittäin tärkeitä asioita – ihan jo sen kannalta, miten hyvin ihmiset hyväksyvät tuomioistuinten päätökset.

Hän muistuttaa, että asianomistajan kannalta voi olla suuri helpotus, jos samoista asioista ei tarvitse saapua henkilökohtaisesti kertomaan uudelleen hovioikeuteen. Erityisesti väkivalta- ja seksuaalirikosjutuissa oikeudenkäynnit ovat asianomistajien kannalta stressaavia ja voivat pahentaa rikoksen aiheuttamaa traumaa.

”EI LIIAN TIUKKAA KARSINAA”

Juttua varten haastatellut asianajajat olivat yhtä mieltä siitä, että uudistus asettaa kovat paineet käräjäoikeuskäsittelylle ja sen valmistelulle niin asianajajien, syyttäjien kuin tuomioistuintenkin osalta.

Markku Fredmanin mukaan todistajien kuulemisjärjestyksellä on käräjäoikeudessa entistä suurempi merkitys – todistajien kertomusten oikeellisuudesta kun ei voi kysyä muilta todistajilta enää hovioikeudessa.

– Todistaja T kertoi, että myös X olisi ollut paikalla, pitääkö paikkansa? Fredman antaa esimerkin kysymyksestä, joka voi jäädä kysymättä, jos kuulemisjärjestys on käräjäoikeudessa huonosti suunniteltu.

Hanna Riih-Mäntyharju peräänkuuluttaa käräjäoikeuksilta aktiivista prosessinjohtoa todisteluteemoista ja siitä, minkälainen todistelu on ylipäätään tar-

”TODISTAJILLA PITÄÄ OLLA JATKOSSAKIN MAHDOLLISUUS KERTOAA ASIOISTA NIIN KUIN HE MUISTAVAT, OMIN SANOIN JA OMASSA TAHDISSAAN.”

peen. Lapsi ei kuitenkaan saa mennä pesuveden mukana, vaan todistajilla pitää olla jatkossakin mahdollisuus kertoa asioista niin kuin he muistavat, omin sanoin ja omassa tahdissaan, Riih-Mäntyharju korostaa.

– Jäsennely käsittely ei saa tarkoittaa sitä, että paras lopputulos hukataan pakottamalla todistelut liian tiukkoihin karsinoihin.

Samaa painottaa Jarkko Männistö. Hän muistuttaa, että asianajajan tulee voida esittää käräjäoikeudessa kaikkiin ratkaisumahdollisuuksiin liittyvät kysymykset – koska käräjäoikeus ei voi mitenkään tietää, mikä argumentin nojalla hovioikeus tulee aikanaan asian ratkaisemaan, tai mitä kertomuksen yksityiskohtia hovioikeus pitää näytön arvioinnin kannalta merkityksellisinä.

– Uskon kuitenkin, että haasteet ovat ratkaistavissa ja uudistuksen nettovaikutus on oikeusturvan ja oikeusjärjestelmän toimivuuden kannalta positiivinen. *

”TODISTAJAN KUULUSTELU KERRALLA PURKKIIN”

Asianajajaliiton siviiliprosessioikeuden asiantuntijaryhmän puheenjohtaja **Jarkko Männistö** näkee, että uudistus asettaa asianajajien taidoille entistä kovemmat vaatimukset.

Eriyisesti todistajan kuulustelun täytyy käräjäoikeudessa onnistua, ja onnistumista mitataan jatkossa paljon laajemmin kuin vain käräjäoikeuden ratkaisussa. Asianajajat saavat myös uudistuksen myötä

varsin suoraa palautetta omasta esiintymisestään.

– Nauhoite on aika lahjomaton palaute siitä, miten kuulustelu on mennyt.

Männistö on toiminut pitkään oikeudenkäyntitaitojen kouluttajana. Hän muistuttaa, että todistajan kuulustelu on taito siinä missä muutkin taidot: se vaatii harjoittelua ja taitojen ylläpitoa. Uudistuksesta ei tule mitään, jos asian-

ajajat eivät osaa käräjäoikeudessa kuulustella todistajia niin laadukkaasti, että tallenteet ovat käyttökelpoisia myös hovioikeudessa, Männistö sanoo.

– Tämä on haaste kaikille asiamiehille, ja pakottaa meidät skarp- paamaan. Pitää sisäistää, että nyt kysytään kysymyksiä, joiden pohjalta asia ratkaistaan hovioikeudessakin. Todistajan kuulustelu täytyy saada ”kerralla purkkiin”.

Syyttäjien kovat paineet

Syyttäjät painivat paitsi työruuhkan, myös lisääntyneen häirinnän ja vihapalautteen kanssa. Niistä on myös valtakunnansyyttäjä Raija Toiviainen saanut osansa, erityisesti Päivi Räsänen tapauksen yhteydessä.

TEKSTI TERHI HAUTAMÄKI // KUVAT SUSANNA KEKKONEN

Joulukuussa valtion avoimiin työpaikkoihin ilmestyi korkean profiilin työpaikkailmoitus: haussa on valtakunnansyyttäjä. Vuodesta 2018 tehtävässä toiminut **Raija Toiviainen** jää syyskuussa eläkkeelle.

Sitä ennen hän jatkaa töitä entiseen malliin eli täysillä. Takana on kiireinen syksy ja talvi, kuten syyttäjillä muutenkin. Joulukuussa uutisoitiin, että Etelä-Suomessa lähes 1 300 juttua on ollut syyttäjien pöydällä yli vuoden.

– Iso tavoitteemme on nyt se, että rästin kertyminen saadaan pysähtymään ja rästäiä purettua, Toiviainen sanoo.

Syyttäjiä kuormittaa tuomioistuinten istuntorästi korona-ajalta. Mutkikkaat rikosasiat ja järjestäytynyt rikollisuus ovat lisääntyneet. Tasokorotuksesta ja korona-ajan lisärahoituksesta huolimatta resurssit ovat yhä riittämättömät.

– Jos poliisi kohdentaa samaansa lisäresurssia tukintaan, kuten varmaan kohdentaa, koska siellä on kova tarve ja paine, heti se näkyy myös meillä.

TYÖTÄ ORGANISOITU TEHOKKAAMMIN
Syyttäjälaitos on työskennellyt yhtenä valtakunnallisena virastona nyt reilut kaksi vuotta. Viisi syyttäjäaluetta huolehtivat itsenäisesti operatiivisesta toiminnasta. Toiviainen sanoo, että yksi virasto pystyy tehokkaammin kehittämään työtä, työskentelemään paikasta riippumatta ja seuraamaan työn laatua alueilla.

Vaikka jutut ovat rästiintyneet määrien kasvaessa, syyttäjien henkilökohtainen tuottavuus on kasvanut työtä organisoimalla.

Nopean toiminnan menettelyssä yksinkertaiset, kirjallisessa menettelyssä käsiteltävät asiat on keskitetty tietyille syyttäjille. Juridista erityisosaamista vaativat

jutut ohjautuvat niihin erikoistuneille syyttäjille, joiden tiimeissä on mukana myös nuorempia syyttäjiä.

– Näin saamme koulutettua ja kasvatettua heitä vaativaan juttukantaan. Nuoremmat pääsevät näkemään kokeneempien työtä ja voivat imeä itselleen hyviä käytänteitä ja juridisia kikkoja.

VIHAPUHEEN TORJUNTA EHKÄISEE VÄKIVALTA

Valtakunnansyyttäjä päättää syytteen nostamisesta sananvapausrikkoksissa. Toiviaisella on ollut useita näkyviä ja keskustelua herättäneitä tapauksia.

Viime keväänä Toiviainen nosti syytteen kansanedustaja **Päivi Räsästä** (kd) vastaan kolmesta kiihottamisesta kansanryhmää vastaan. Valtakunnansyyttäjä katsoi Räsäsen esittäneen homoseksuaaleja halventavia mielipiteitä ja tietoja. Tapausta käsiteltiin Helsingin käräjäoikeudessa tammikuussa.

Kesäkuussa Toiviainen pyysi eduskunnalta lupaa kansanedustaja **Juha Mäenpään** (ps) asettamiseksi syytteen. Mäenpää oli puheessaan rinnastanut turvapaikanhakijat ja vierasrajat.

Poliitikkojen tapaukset ovat saaneet jotkut näkemään valtakunnansyyttäjän poliittisena toimijana. Toiviainen on tuonut esiin, että valtakunnansyyttäjä ei suosi tai sorra ketään vaan tekee ratkaisunsa oikeudellisin perustein objektiivisuusperiaatetta noudattaen. Vihapuheen torjunta on tärkeää, koska se toimii poliittisen väkivallan katalysaattorina.

– Rikosvastuun tehokkaan toteuttamisen kautta osoitamme tukea syrjityille ja näytämme, että järjestelmä toimii. On tärkeää, että puutumme vihapuheeseen järkähtämättömästi emmekä anna ulkopuolisten voimien vaikuttaa työhön.

henkilö kuvassa

”RIKOSVASTUUN
KAUTTA OSOITAMME
TUKEA SYRJITYILLE
JA NÄYTÄMME, ETTÄ
JÄRJESTELMÄ TOIMII.”

➔ SYYTTÄJÄT MAALITTAMISEN KOHTEENA

Toiviainen on tehnyt tunteita herättäneitä ratkaisuja ennenkin, mutta koskaan hän ei ole kokenut yhtä paljon työhönsä liittyvää häirintää kuin puolentoista viime vuoden aikana.

– Viesteissä suorastaan vaaditaan, että minun pitää perääntyä päätöksistä, joita olen tehnyt. Koen sen aikamoisena yrityksenä puuttua riippumattomuuteeni, vaikka eivät kansalaiset sitä varmaan tällä tavalla ajattele.

Räsäsen jutun yhteydessä on näkynyt maalittamisen uusi piirre: viestiryöppyjä on tullut ulkomailta. Syyttäjiin ylipäätään kohdistuu yhä enemmän häirintää, ja Syyttäjälaitos on perustanut tukitoimia ja laatinut maalittamisen huoneentaulun ohjeeksi henkilöstölle.

Vaikka äärioikeisto herättää Suomessa huolta, Toivaiasen mielestä pieni ärhäkkä vähemmistö saa aikaan kahtiajaon tunteen.

– Uskoisin, että suurin osa meistä kannattaa perinteisiä arvoja: demokratiaa ja hyvinvointiyhteiskuntaa.

VAIHTELEVATKO SYYTTÄJIEN LINJAT?

Hiljattain tuli pitkään odotettu päätös: korkein oikeus hylkäsi toimittaja **Johanna Vehkoon** syytteen entisen Oulun kaupunginvaltuutetun **Junes Lokan** kunnianloukkaamisesta kirjoituksessa, jonka Vehkoo oli julkaissut Facebook-ystävilleen.

Korkein oikeus katsoi, että arvostelu kohdistui Lokan menettelyyn politiikassa tai siihen rinnastettavassa julkisessa toiminnassa, ja se otti huomioon Lokan itse esittämät tiettyjä ihmisryhmiä halventavat kannanotot.

Vehkoo kritisoi Helsingin Sanomissa Syyttäjälaitosta siitä, miten syyttäjien linjat vaihtelevat kunnianloukkausasioissa. Vaihtelevuus tuli esiin myös Helsingin Sanomien selvityksessä 2019.

Toiviainen sanoo, että korkeimman oikeuden näkemys oli tärkeää saada. Ratkaisu selkeyttää kunnianloukkaussäännöksen soveltamista ja yhdenmukaistaa ratkaisukäytäntöä. Hänen mukaansa syyttäjä noudatti varsin vakiintunutta laintulkintaa, jonka mukaan myös itse epäasiallisesti käyttäytyneet nauttivat oikeussuojaa kunnianloukkauksilta.

– Korkein oikeus on antanut tärkeän kunnianloukkausrikoksen soveltamiskäytäntöä muokkaavan ratkaisun. Sitä ei olisi saatu, jos syyttäjä ei olisi saattanut tapausta tuomioistuimen ratkaistavaksi. Järjestelmän varjopuoli on se, että osapuolille prosessi on varmasti monessa mielessä raskas ja kuormittava.

TUOMARIN TYÖ OLI KUTSUMUS

Toiviaista kiinnostivat yhteiskunnalliset asiat jo lukio-laisena. Kun hän valmistui oikeustieteen kandidaatiksi 1980, hän pääsi heti auskultoiimaan. Hän työskenteli hetken aikaa asianajotoimistossa, mutta veri veti tuomioistuimeen. Hän päätyi ensin lomasijaisuuksien

MAALITTAMISESSA NÄKYVÄ UUSI PIIRRE: VIESTIRYÖPPYJÄ TULEE ULKOMAILTA.

kautta syyttäjäksi Helsingin kaupunginviskaalivirastoon, ja sen jälkeen kahdeksaksi vuodeksi tuomariksi.

1990-luvun puolivälissä käynnissä oli syyttäjälaitoksen uudistus nykymuotoiseksi. Marraskuun 1997 loppuun asti maan ylimmän syyttäjän tehtävä kuului oikeuskanslerille, ja hänen tehtävänsä valtioneuvostossa liittyivät läheisesti ylimpään poliittiseen päätöksentekoon. Toivaiasen mukaan tuolloinen syyttäjätöiminnan järjestelmä ei täyttänyt oikeusvaltion kriteereitä.

– Kun uutta Syyttäjälaitosta pistettiin pystyyn, sain vinkkiä, olisinko kiinnostunut hakemaan. Se oli iso päätös. Kun pudotin viime minuutilla hakemuksen, mietin, tuliko tehtyä oikein vai olisiko sittenkin pitänyt jatkaa tuomaripuolella.

MIELEENPAINUVIA TYÖTEHTÄVIÄ

Kun Toiviainen valittiin valtiosyyttäjäksi 1997, hän päätti ottaa mahdollisuuden vastaan ja nauttia siitä. Ensimmäisenä työpäivänään Toiviainen istui puhtaan pöydän ääreen. Oli lakikirjat, tietokoneet ja lankapuhelin, kaapit tyhjillään. Mitään kansainvälistä toimintaa Syyttäjälaitoksella ei ollut.

– Se oli huikean innostava tilanne. Ensimmäisenä otin luurin käteen ja soitin Ruotsiin, Norjaan ja Tanskaan: mitä te touhuatte kansainvälisellä puolella ja missä olette mukana?

Toivaiasen uralle on sattunut unohtumattomia tehtäviä. Yksi oli syyttäjänä toimiminen Ruandan kansanmurhajatutussa, jossa Suomessa asuva **François Bazaramba** tuomittiin elinkautiseen vankeusrangaistukseen joukkotuhonnasta. Toiviainen oli tiimissä, joka ensimmäisenä koskaan lähti Suomesta oikeudenkäyntiin ulkomaille.

– Oli tärkeää, että Suomessa hoidimme meidän tonttimme sen sijaan, että olisimme keksineet verukkeita, miksi emme olisi voineet hoitaa tätä.

Raija Toiviainen on paljon esillä julkisuudessa työnsä vuoksi, mutta henkilökohtaisen elämänsä hän on halunnut pitää yksityisenä. Hän kertoo kuitenkin, että työn ulkopuolella perhe on hänelle voimanhänke.

– Ei vain ydinperhe, vaan myös sisarusten perheet. Meillä on hyvin tiivis perheyhteisö.

Myös kulttuuriharrastukset, kuten musiikki, teatteri ja lukeminen, ovat tärkeitä.

– Odotan, että jonain päivänä olisi sen verran enemmän aikaa ja koronatilanne helpottaisi, että pääsisi taas nauttimaan kulttuuritarjonnasta. Korona-aikana on jäänyt kulttuurinälkä, Toiviainen sanoo. *

ASIANAJAJAT MUKAAN VARHAISESSA VAIHEESSA

Asianajajat ovat syyttäjille tärkeitä kumppaneita, **Raija Toiviainen** sanoo. Valtakunnansyyttäjällä on hyvät yhteydet Asianajajaliittoon, ja Syyttäjälaitos on tehnyt yhteistyötä liiton kanssa.

Toiviainen sanoo, että avustajien ja syyttäjien yhteistyö on elimellinen osa rikosprosessia. Nyt kun syyttäjät ovat ottamassa AIPA-

järjestelmää käyttöön, on tärkeää, että myös avustajat pääsisivät mahdollisimman pian mukaan. Avustajien oikea-aikainen osallistuminen rikosprosessiin varmistaa ja edistää oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä.

– On hyvin tärkeää, että asianajajat ovat rikosprosessissa mukana mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, Toiviainen sanoo.

Oikeuden- käynnit kutsuvat

Konsta Kauppi suoritti asianajajatutkinnon viime syksynä työn ohessa. Asianajajatutkinnon suorittaneena juristina ja lupalakimiehenä hän toivoo pääsevänsä entistä useammin mukaan oikeudenkäynteihin, sillä oikeussalin dynamiikka on kiinnostanut häntä lapsesta saakka.

TEKSTI KIRSI HYTÖNEN // KUVAT SUSANNA KEKKONEN

Konsta Kauppi seisoskelee tavatessamme hotelli Clarionin toisen kerroksen kokoustilassa tyytyväisen näköisenä. Ympäriällä kaikuu puheensorina ja aula täyttyy nopeasti saleista purkautuvista hyväntuulisista nuorista juristeista. Asianajajatutkinnon suorittaminen on huipentunut viimeisen päivän ohjelmaan ja koko syksyn kestänyt urakka on nyt ohi. On juhlan ja kuohuviinilasillisen aika.

OTM Konsta Kauppi on suorittanut tutkintoa työn ohessa, kuten monet muutkin kokeleat. Hän työskentelee asianajotoimisto Jurentiassa Helsingissä. Nykyisessä työssään hän auttaa asiakkaita erityisesti sopimus-, vakuutus- ja rikosoikeudellisissa asioissa sekä avustaa päämiehiä riita- ja rikosasioiden oikeudenkäynneissä.

Kaupin työnantaja on suhtautunut asianajajatutkinnon suorittamiseen kannustavasti ja joustavasti, hyötyhän myös työnantaja siitä, että palveluksessa on asianajajatutkinnon läpäissyt juristi.

Kauppi on tyytyväinen tutkintoon kokonaisuudessaan, myös sen viimeiseen päivään, missä tulevat asianajajat saivat aluksi seurata opettavaista näytösoikeudenkäyntiä, jossa kaikki mahdollinen menee pieleen.

Iltapäivän aikana kokeleat osallistuivat valitsemaan erikoisalaa koskevaan koulutusmoduuliin. Kauppi oli valinnut sovitteluun tutustumisen. Sovittelu kiinnostaa häntä, koska oikeusistuinten päätökset eivät välttämättä ratkaise riitoja lopullisesti tai hyvitä koettuja vääryyksiä.

– Sovittelussa on paremmin mahdollista päästää kiinni riitojen ja ongelmien juurisyihin. Solmut saadaan avattua, Kauppi kuvailee.

KOLMEN KUUKAUDEN URAKKA

Asianajajaliitto vastaa asianajajatutkinnon järjestämisestä. Tutkinnon hyväksytyt suorittaminen on yksi Asianajajaliiton jäsenyyden edellytyksistä. Vaadittavien kokemusvuosien täytyttyä Kauppi voi halutessaan hakea liiton jäsenyyttä. Tutkintotodistus hänellä on nyt valmiina plakkarissa.

Tutkinto koostuu kolmesta osasta: kirjallisesta kokeesta, oikeudenkäyntiosasta ja eettisestä osasta, jossa käydään läpi muun muassa asianajajan ammattietiikkaa, tärkeimpänä hyvän asianajajattavan ohjeet ja alaa koskeva sääntely. Kirjallinen koe kestää muutamia tunteja. Tutkinnon eettisen osan voi suorittaa verkossa noin kahdessa viikossa ja oikeudenkäyntiosan 12 viikossa.

Kirjallinen koe, eettinen osa ja oikeudenkäyntiosan muut osat järjestettiin viime syksynä sähköisinä, mutta oikeudenkäyntiosan moduulipäivä sattui pandemian kannalta otolliseen aikaan ja se saatettiin järjestää lähiopetuksena hotelli Clarionissa Helsingissä.

Kauppi onkin tyytyväinen siitä, että sai lopuksi tavata tutkintoon osallistuneita kollegoja kasvokkain. Päivän jälkeen hotellin tiloissa oli mahdollisuus myös verkostoitumiseen.

Tutkinnon päätöspäivään osallistui 148 kokeilasta. Kaikkiaan asianajajatutkinnon suoritti viime vuonna ennätysmäärä, 347 kokeilasta.

Kaupin mukaan tutkinnon kokonaisuus oli hyvin järjestetty, hyödyllinen ja työn kannalta mielekäs.

Hän piti erityisesti siitä, että tutkintoon kuului monipuolisia tehtäviä, harjoituksia ja keskusteluja. ➔

Asianajajatutkinnon oikeudenkäyntiosan moduulipäivä pystyttiin järjestämään lähiopetuksena marraskuussa 2021 hotelli Clarionissa Helsingissä.

- – Oli hyvä, että pääsimme myös soveltamaan oppimaamme ja pohtimaan, emme ainoastaan päättämään kirjallisia materiaaleja, hän kiittelee.
- Vain se jäi harmittamaan, että koronan vuoksi opiskelijoiden välistä vuorovaikutusta ei ollut niin paljon kuin hän olisi toivonut.

Tutkintoon kuuluvan oikeudenkäyntiharjoituksen aiheena oli tällä kertaa siviilijuttu, jossa käsiteltiin liikehuoneiston vuokraamista koskevaa riitaa. Aihe oli ajankohtainen, sillä siihen liittyi myös koronan vaikutus pienyritysten toimintaan.

POLKU JOHDATTELI OIKEUDENKÄYNTEIHIN

Kauppi kannustaa oman kokemuksensa perusteella suorittamaan tutkinnon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, mieluiten heti opintojen jälkeen.

Kauppi työskenteli lakialalla jo opintojensa aikana ja tekemistä oli riittämiin. Hän on työskennellyt useissa asianajotoimistoissa, Syyttäjälaitoksessa ja osan aikaa asianajotoimistossa Espanjassa. Valmistuttuaan 2020

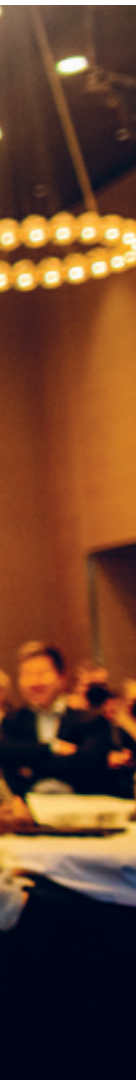
”RIKOSJUTUISSA ON JOTAIN PERUSTAVANLAATUISTA INHIMILLISTÄ KYSYMYKSENASETTELUA.”

hän on työskennellyt vastaavana lakimiehenä ja asiantuntijana vakuutusyhtiössä ja nyt Jurentiassa.

– On tullut kerrytettyä kokemusta ja heiluttua vähän joka paikassa, hän naureskelee.

– Olen tutkinut erilaisia polkuja ja mahdollisuuksia, mutta kiinnostus on aina vain vetänyt oikeudenkäynteihin.

Tutkintoon valmistautuminen työn ohessa on sujunut jouhevasti, sillä Kauppi kertoo hoitaneensa tutkintoon liittyviä opintoja tasaiseen tahtiin pitkin syksyä. Kauppi katsoo, että tutkinnosta on tulevaisuudessa hyötyä, toimii hän oikeudenkäynnissä missä roolissa hyvänsä.

KIINNOSTUS LÄHTI HIEKKALAATIKOLTA Oikeudenkäynnit ja rikosasiat ovat kiinnostaneet häntä nuoresta, oikeastaan jo lapsesta asti. Kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin lähti hänen mukaansa jo hiekkalaatikolta. Tämä on ollut hänelle ammatinvalinnan lähtökohta alusta alkaen.

– Rikosjutuissa on jotain kiehtovaa, sillä niissä on jotain perustavanlaatuisia inhimillistä kysymyksenasettelua. Ihmisten kohtalot ja tapahtumat ovat joskus traagisia, joskus koomisia ja joskus tragikoomisia.

Kauppi korostaa, että asianajajan työssä tarvitaan myös muita taitoja kuin pelkästään juridiikkaa. Vuorovaikutustaidot ovat tärkeitä. Kauppia kiehtoo ihmismieli ja muun muassa rikosasioissa tärkeää roolia näyttävä muisti ja sen toiminta. Tästä syystä hän on opiskellut oikeuspsykologiaa Itä-Suomen yliopistossa, missä aihepiiristä on tarjolla laajempia opintokokonaisuuksia kuin Helsingissä.

Oikeudenkäynneissä häntä kiinnostaa ihmisten välinen dynamiikka ja se, että tapahtumien kulkua oikeussalissa ei voi oikeastaan ennustaa eikä kaiken voi valmistautua, vaikka valmistautumisen tärkeyttä ei voikaan liikaa painottaa.

– Aina pitää varautua siihen, että tapahtuu jotain odottamatonta ja pitää turvautua improvisaatioon.

Hän vertaa oikeudenkäyntiä harrastamaansa jazz-musiikkiin, jossa alkuun lähdetään yhteisistä nuotteista, mutta vähitellen musiikki lähtee omille laduilleen, ja muusikkojen yhteispeli ja erilaiset aloitteet tuottavat ennustamattoman ja ainutkertaisen lopputuloksen.

– Asianajajan ammatti on myös asiakaspalveluammatti. Jokaisen pitää tiedostaa oikeussalissa, kenelle kulloinkin puhutaan. Ei ole tärkeää ainoastaan miellyttää päämiestä, vaan myös tuomari pitää vakuuttaa. Asiat täytyy joskus ilmaista toisin kuin asiakas itse ne muotoilisi. *

PESÄPALLOA JA PIANONSOITTOA

Konsta Kauppi liikkuu vapaa-ajallaan mielellään luonnossa ja ulkoilee perheensä kanssa. Hän harrastaa myös pesäpalloa, ainakin katsomossa, jollei aina kentälle asti ehdi. Kaksikymppiseksi hän pelasi aktiivisesti Hyvinkään Tahkossa ja Järvenpäässä Kinnarin Pesiksessä.

Henkistä vastapainoa työlle tulee musiikista. Kauppi soittaa harrastuksenaan pianoa ja keikkailee silloin tällöin yhdessä bändiläistensä kanssa häissä ja muissa juhlissa. Lumi- ja lentotilanteen salliiessa Kauppi laskettelee ystäviensä kanssa Suomessa tai muualla Euroopassa.

KOLUMNI

Palstalla vaihtuvat kirjoittajat ottavat kantaa oikeuspolitiikan ajankohtaisiin teemoihin.

Oikeudenhoidon tila ei kauhistelemalla parane

Oikeudenhoidon tilaa Suomessa on helppo kauhistella. Hyvä esimerkki tästä oli eduskunnassa marraskuussa 2021 käyty ajankohtaiskeskustelu oikeusvaltion ja oikeudenhoidon toimintaedellytyksistä. Keskustelun seurajalle kävi hyvin selväksi, että jokainen poliittinen puolue Suomessa haluaa esimerkiksi nopeammat ja sujuvammat oikeusprosessit. Siksi oikea kysymys kuuluuikin, mikä on päättäjien valmius priorisoida oikeusvaltion tulevaisuutta.

Vastuu oikeudenhoidon resurssista on nimittäin poliittisilla päätöksentekijöillä. Ongelma ei ole uusi, sillä esimerkiksi kärjäoikeuksissa käsittelyajat ovat 20 vuoden aikana pidentyneet. Asian mittakaavasta kertoo, että Suomen vuosina 1994–2020 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimesta saamista 191 tuomiosta jopa 62 koskee oikeudenkäynnin kesto. Ei ole asianosaisten kannalta kohtuullista, jos tavanomainen prosessi kestää jopa kolme vuotta.

Oikeudenhoidon tila ei kuitenkaan parane sillä, että kaikki yhteen ääneen kauhistelevat sen ongelmia. Viime kädessä oikeudenhoidon eri toimijat voivat tehdä paljon sellaista, mikä sujuvoittaisi prosesseja. Rakenteiden uudistaminen vaatii paitsi johtajuutta, myös ajallisia voimavaroja viedä uudistukset läpi.

Asianajajaliitto on julkaissut oikeudenhoidon työtapareformin, ja siitä on alan sisällä herännyt hyvää keskustelua kehittämistarpeista. Viimeistään eduskuntavaleissa 2023 on aika keskustella siitä, miten oikeusvaltio turvataan niukkenevien julkisten resurssien aikana. Lisäksi aiheesta kiinnostuneiden kannattaa seurata tarkasti historian ensimmäisen valtioneuvoston oikeudenhoidon tilaa koskevan selonteon valmistelua, jonka on määrä päättyä loppusyksyllä 2022.

Elisa Gebbard

Asianajajaliiton oikeuspoliittinen juristi

Huumejutut sähköistyvät

Virtuaalivaluutat ja lohko-
ketjut ovat jo arkipäivää
huumausainerikollisuuteen
liittyvissä tutkinnoissa, sanoo
koulutusvaliokunnan jäsen
Lasse Lievon.

TEKSTI TERO IKÄHEIMONEN // KUVA MIKKO KAUPPINEN

Miten huumausainerikosten käsittely on muuttunut uusien teknologioiden myötä? Teknologinen kehitys on monimuotoistanut toimintaympäristöjä ja tekniikoita, joilla huumausainerikoksia toteutetaan. Oikeudenhoidon ammattilaisten näkökulmasta korostuukin tarve ymmärtää laajasti rikosten tekemisessä hyödynnettäviä teknologioita, jotta ammattilaisilla olisi riittävä osaaminen suorittaa vaikkapa näytönarviointiin liittyvää oikeudellista punnintaa osana rikosprosessia.

Huhtikuussa 2022 on mahdollista päivittää omaa osaamistaan aiheesta. Minkäläinen kokonaisuus on luvassa? Tuomioistuinvirasto järjesti syksyllä 2021 huumausainerikollisuutta koskevan koulutuksen, joka osoittautui hyvin suosituksi. Päätimme koulutusvaliokunnassa järjestää asianajajille oman koulutuksen huumausainerikollisuuteen liittyvistä erityiskysymyksistä.

Koulutuksessa asianajaja **Tuomas Turunen** keskittyy huumausainerikollisuuden näytönarvioinnin kysymyksiin. Oikeustieteen tohtori **Kristian Keskitalo** puolestaan kouluttaa virtuaalivaluutoista ja lohkoketjuista, jotka uusina teknologioina nykyään nousevat toistuvasti pinnalle huumausainerikollisuuteen liittyvien tutkintojen yhteydessä.

Toivomme koulutusvaliokunnassa, että koulutus tarjoaa asianajajille uusia näkökulmia, joiden avulla asiakkaan palveleminen olisi entistä laadukkaampaa myös teknologisesti kehittyvässä toimintaympäristössä. Kahden kokeneen asiantuntijan osaaminen auttaa varmasti meitä rikosasioiden parissa työskenteleviä asianajajia kehittymään työssämme. *

6.4.2022 *Huumausainerikokset – todistusbarkinta ja virtuaalivaluutat*

MUISTATHAN MYÖS NÄMÄ:

Office- ja Acrobat-aidot uudelle tasolle
2.3. Helsinki, 17.3. Tampere, 31.3. Kuopio

Huoltoriidat nykykäytännössä,
8.3. Helsinki, myös etänä

Ajankohtaista prosessioikeutta korkeimmasta oikeudesta,
16.3. Helsinki, myös etänä

Katso kaikki koulutukset ja ilmoittaudu:
asianajajaliitto.fi/tapahtumakalenteri

Tällä palstalla asianajajat kertovat mieleenpainuvista tapauksista uransa varrelta. Haluaisitko nähdä oman tai kollegan keissin palstalla? Lähetä vinkki advokaatti@asianajajaliitto.fi

KEISSI

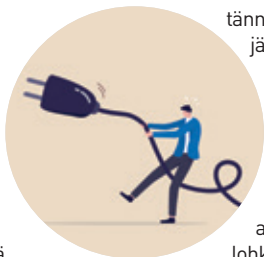
Kiista lohkolämmittimen johdosta ratkesi luovuudella

Minä vastasin
Tero Jormanainen,
Helsinki
Roschier
Asianajotoimisto Oy

Vuonna 2006 Stockmann päätti myydä autokauppaliiketoimintansa, ja edustin heitä neuvotteluissa osana Roschierin tiimiä.

Halukkaita ostajia oli lopulta kolme: Veho, Kesko ja S-ryhmä. Neuvotteluita leimasi se, että Stockmann harjoitti autokauppaliiketoimintaa usealla paikkakunnalla ympäri Suomea, ja lisäksi kaupan yhteydessä myytiin myös huoltoliiketoiminta.

Autokauppa ja -huolto ovat luonteeltaan melko erilaisia: kaupassa liikevaihdot ovat suuria, mutta katteet matalat, kun taas

huoltoliikkeillä liikevaihto on pienempi, mutta katteet hyvät.

Juristille yrityskauppaan liittyvät käytännön yksityiskohdat voivat toisinaan jäädä aika abstraktille tasolle.

Stockmann-kaupan yhteydessä ymmärsin, että myyjälle ja ostajalle kyse on hyvin konkreettisista, arkisista asioista. Neuvotteluita käytiin muun muassa siitä, kenen vastuulla on, jos autosta puuttuu 19 euron arvoinen lohkolämmittimen johto.

Viime metreillä neuvotteluväsymys alkoi osapuolten keskuudessa olla aika vahvaa, ja koko hanke uhkasi kaatua siihen, että ostajat eivät päässeet sopuun erään huol-

toliikkeen yhteiskäyttöön tulevien parkkipaikkojen käytöstä. Silloin päätimme, että kauppakirjat allekirjoitetaan nyt, ja osapuolet keksivät jälkikäteen ratkaisun parkkipaikkojen käytöstä. Näin myös tapahtui.

Hanke tarjosi nuorelle juristille arvokkaita oppimiskokemuksia. Neuvottelutilanteessa täytyy ymmärtää, mitä ollaan todellisuudessa myymässä tai ostamassa. On pystyttävä konkretisoimaan neuvottelukysymykset osapuolille sellaisella tavalla, että he pystyvät suhteuttamaan ne kaupan arvoon – oli kyse sitten 19 euron johdosta tai jostakin arvokkaammasta asiasta.

Neuvottelijan ei pidä rajoittua tyypillisiin ratkaisuihin, vaan poiketa rohkeasti sapolunasta ja käyttää mielikuvitusta.

AUTOLASKENTA

ASiantuntijasi kevyen ja raskaan liikenteen riitatapauksissa

TARJOAN

- asiantuntijuutta autotekniikan ja maantiekuljetusten aloilta
- selkeyttä asioiden esittelyyn opettajatyön kokemuksella

KOKEMUSTA

- ajodynamiikan kouluttajana
- toimeksiantoja kevyen ja raskaan kaluston oikeudenkäynneistä
- vastuu vuoden 2004 Konginkankaan tutkinnan vertailuajon mittauksista

RISTO-JUSSI SALMINEN
DI, autotekniikka

ammattikorkeakoulujen opetusviroissa 25 vuotta

AUTOLASKENTA OY

autolaskenta@gmail.com | puh. 0400 556 888

Lain toisella puolella

Asianajajalaissa todetaan, että asianajajan tulee olla ”rehelliseksi tunnettu sekä muilta ominaisuuksiltaan ja elämäntavoiltaan sopiva harjoittamaan asianajajan tointa”. Mitä tapahtuu, kun asianajajaa epäillään rikoksesta?

TEKSTI TERO IKÄHEIMONEN // KUVA SHUTTERSTOCK

Valvontalautakunta toimii Suomen Asianajajaliiton yhteydessä. Sen tehtävänä on valvoa asianajajia, julkisia oikeusavustajia ja luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia. Valvonnalla halutaan taata asianajopalveluiden korkea laatu ja varmistaa asiakkaiden oikeusturvan toteutuminen.

Valvontalautakunnassa ratkaistaan vuosittain noin 100 palkkioritaa ja noin 500 valvonta-asiaa. Valvonta-asioissa tehdyistä kanteluista yleensä noin kolmasosa johtaa kurinpidollisiin seuraamuksiin.

1. EPÄILTYÄ RIKOSTA SELVITETÄÄN ESITUTKINNASSA

Lain silmissä asianajaja on kuin kuka tahansa muukin kansalainen. Rikosepäilyä selvittäminen alkaa esitutkinnasta, jonka suorittaa yleensä poliisi. Asia siirretään esitutkinnan jälkeen syyttäjälle syyteharkintaan, ellei esitutkinnassa ole selvinnyt, että rikosta ei ole tehty, tai asiaa ei ratkaista sakkomenettelyllä. Asianajajalla on esitutkinnan aikana oikeus omaan avustajaan siinä missä muillakin rikoksesta epäillyillä. Keskenäisen esitutkinta ei vaikuta asianajajan mahdollisuuksiin toimia työssään.

2. TUOMIOISTUIN RATKAISEE ASIAN

Jos syyttäjä päätyy nostamaan syytteen rikoksesta epäiltyä asianajajaa vastaan, asia ratkaistaan normaalin tuomioistuinmenettelyn mukaisesti. Asianajajan ammatti ei vaikuta oikeudenkäynnin tai mahdollisten oikeudenkäyntien kulkuun tai lopputulokseen. Lainvoimainen tuomio rikoksesta ei tarkoita sitä, etteikö asianajaja voisi jatkaa ammatissaan, eikä tuomioistuin voi määrätä asianajajaa menettämään oikeuttaan toimia asianajajana.

4. KANTELU KÄSITEL- LÄÄN VALVONTA- LAUTAKUNNASSA

Valvontalautakunta käsittelee asianajajan toimintaa koskevan valituksen oman prosessinsa mukaisesti. Kantelun käsittely sisältää mahdollisuuden sekä kantelun kohteena olevalle asianajajalle että kantelijalle lausua asiasta ennen lautakunnan päätöstä. Valvonta-asian käsittely vireilletulosta päätökseen kestää tyypillisesti 8–10 kuukautta.

3. ASIANAJAJALIITON VALVONTALAUTAKUNTA VOI OTTAA ASIAN KÄSITTELYYN

Oikeusvaltion tunnusmerkkejä on julkisesta vallasta riippumaton asianajajakunta. Siksi myös asianajajien valvonta on asianajajalaitoksen itsensä vastuulla. Asianajajia koskevat eettiset ohjeet sääntelee ja vahvistaa Suomen Asianajajaliitto, ja ohjeiden noudattamista valvoo liiton yhteydessä toimiva valvontalautakunta.

Valvontalautakunta voi ottaa rikoksesta epäillyn asianajajan tapauksen käsittelyyn, jos asianajajasta tehdään valvontalautakuntaan kantelu. Kun kantelu on vastaanotettu, valvontalautakunta selvittää, onko asianajaja noudattanut häntä sitovaa eettistä ohjeistusta eli niin kutsuttua hyvää asianajajatapaa. Kantelu voidaan tehdä missä tahansa rikosprosessin vaiheessa, eikä se vaadi esimerkiksi lainvoimaista rikustuomiota.

Kantelun valvontalautakunnalle voi tehdä kuka tahansa, joka kokee, että oikeudellinen avustaja ei ole menettelyt asiallisesti. Kantelun tekeminen ei siis edellytä, että kantelun tekijä olisi avustajan oma asiakas. Kantelun voi tehdä myös tuomioistuin tai muu viranomainen.

5. ANKARIMPANA SEURAUKSENA VOI SEURATA ASIANAJAJALIITOSTA EROTTAMINEN

Valvontalautakunta voi määrätä avustajalle kurinpidollisen seuraamuksen, jos se katsoo avustajan toimineen väärin eli ammatteettisesti moitittavalla tavalla. Mahdolliset seuraamukset ovat huomautus, varoitus, seuraamusmaksu tai ankarimpana menettelynä erottaminen Suomen Asianajajaliitosta. Lievemmissä rikosasioissa asianajajalle on useimmiten määrätty varoitus.

Erottamiseen Asianajajaliitosta vaaditaan toistuvia varoituksia tai tuomio poikkeuksellisen vakavasta rikoksesta. Vuonna 2021 liitosta erotettiin kaksi asianajajaa. Lisäksi kaksi muuta asianajajaa olisi erotettu, mikäli he olisivat valvontalautakunnan ratkaisun aikaan edelleen olleet asianajajia.

Lisätietoa valvontalautakunnan toiminnasta ja julkiset ratkaisuselosteet löydät verkkosivuilta valvontalautakunta.fi.

Juttua varten on haastateltu Suomen Asianajajaliiton valvontayksikön vt. päällikköä Kaisa Marttista.

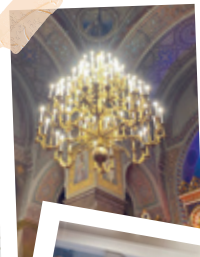
TORSTAI 16.12.2021

- 07.00** Herätys. Samalla kun suljen herätyksen iPadista, katson yön aikana tulleet sähköpostit, sometilien päivitykset ja selaan läpi Hesarin.
- 08.00** Työpäivä alkaa, kun asiakas soittaa ja tarkistamme yhdessä muutaman yksityiskohdan IT-kilpailutuksen tarjouspyyntöön liittyen.
- 08.30** Heitän pojan kouluun. Olen ollut pari päivää koulutuksessa, ja saamme vaihdettua alkuvuikon kuulumiset ajomatkan aikana. Koululta jatkan toimistolle Helsingin keskustaan.
- 09.00** Tietosuojavaltuutetun toimiston ratkaisu Vastaamo-jutussa on tullut ja aiheuttaa suurta pöhinää toimiston käytävillä.
- 09.15** Kirjoittelen SaaS-palvelusopimusta finanssialan asiakkaalle englanniksi.
- 10.30** Jokatorstaiset aamukahvit tiimin kanssa hybridinä, eli osa tiimistä on paikalla toimistolla ja osa Teamsissä. Jutellaan niitä näitä. Naurun aiheena on eilen illalla erään kokoustilan vessaan unohtamani joululahja. Onneksi sain lahjan takaisin, koska se osoittautui kollegani ja hyvän ystäväni **Sami Lommin** yhdessä **Saku Schildtin** ja **Jussi Talvitien** kanssa kirjoittamaksi kirjaksi ”Tuhannen ja yhden iskun tarinat”. Suosittelten!
- 11.30** Kuukausilounas SUEKin toiminnanjohtaja **Teemu Japisonin** kanssa. Olen toiminut SUEKin puheenjohtajana kaksi vuotta. Olemme todenneet yhdessä Teemun kanssa, että kuukausilounaat ovat oiva tapa saada säännöllinen päivitys organisaation toiminnasta.
- 14.00** Teams-neuvottelu ERP-järjestelmän hankinnasta asiakkaan ja toimittajan kanssa. Tänään käymme läpi toimitusprojektiin liittyviä ehtoja. Kolmikielinen neuvottelu lisää hieman haastavuuskerrointa.
- 19.00** Lontoolainen asiakas soittaa televisio-ohjelmien eurooppalaisvaatimuksiin liittyen. Lontoossa töitä tehdään edelleen täysin etänä, eikä toimistoihin ole asiaa.
- 20.00** Lain Huudon ihana joulukonsertti Uspenskin katedraalissa. Toteamme puolisoni kanssa, että tästä se joulu aina alkaa.
- 21.30** Päivän viimeinen asiakaspuhelu Kaliforniaan kotimatalla. Keskustelemme asiakkaan kanssa uudesta toimeksiannosta EU:n tutkimuksen ja innovoinnin Horizon-puiteohjelmaan liittyen.
- 22.00** Kotona vastailen vielä muutamaa sähköpostiin ja lähetän tiimille seuraavan päivän tehtäviä.
- 22.45** Luen muutaman sivun **Saku Tuomisen** kirjasta ”Riippumatta siitä miten kaikki on, kaikki on hyvin”. Korona-aikaan sopivasti viimeinen lukemani lause kuuluu: ”Everything will be ok, but it won't be the same.” Ajatus johdattaa levollisesti unille.

Pia Ek, Helsinki

Pia on dataan ja teknologiaan erikoistunut asianajaja ja Asianajotoimisto Castrén & Snellmanin osakas.

Yhteenveto

”Joulukuu on perinteisesti kiireistä aikaa. Konserttia lukuun ottamatta aika tyypillinen joulukuun päivä, jolloin tekemistä riitti. Sähköposteja tuli päivän mittaan yli kolmesataa, joten niitä tuli perattua ihan joka välissä.”

nimitykset

Corrêa de Mora Anna
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Heimala Ulla
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Helaskoski Janne
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Jaarinen Tatu
HPP
ASIANAJOTOIMISTO OY

Jääskeläinen Tiina
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Kallaskari Susanna
ASIANAJOTOIMISTO
HIPPI & KALLASKARI OY

Kalpio Sakari
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Kauppinen Johanna
HPP
ASIANAJOTOIMISTO OY

Klemetilä Jaakko
HPP
ASIANAJOTOIMISTO OY

Kranck Mikaela
I&O PARTNERS
ASIANAJOTOIMISTO OY

Kyytinen Risto
ASIANAJOTOIMISTO
HIPPI & KALLASKARI OY

Lahtinen Saara
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Laukkanen Tuomo
ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO. OY

Lenni-Taattola Juhani
HPP
ASIANAJOTOIMISTO OY

Malin Jenni
HPP
ASIANAJOTOIMISTO OY

Meri Otto
ASIANAJOTOIMISTO
HIPPI & KALLASKARI OY

Oja-Lipasti Heta
I&O PARTNERS
ASIANAJOTOIMISTO OY

Pajulammi Henna
MÄKITALO
ASIANAJOTOIMISTO OY

ASIANAJOTOIMISTO FACTA OY

Asianajaja **Julia Saraste** on aloittanut osakkaana 1.1.2022.

ASIANAJOTOIMISTO HIPPI & KALLASKARI OY

Asianajaja **Susanna Kallaskari** on aloittanut toimiston toisena osakkaana, ja toimiston nimi on muuttunut Asianajotoimisto Hippi & Kallaskari Oy:ksi.

Asianajajat **Risto Kyytinen** ja **Aarni Viitala** ovat aiemmin aloittaneet toimistossa työntekijöinä.

VT, lupalakimies **Otto Meri** on aloittanut juristina 1.1.2022.

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI & CO. OY

VT, OTM **Tuomo Laukkanen** on nimitetty lakimieheksi 1.9.2021 alkaen.

ASIANAJOTOIMISTO KROGERUS OY

OTM **Anna Corrêa de Mora** on aloittanut Associatena 13.11.2021.

OTM **Ulla Heimala** on aloittanut Associatena 15.10.2021.

OTM **Janne Helaskoski** on aloittanut Associatena 21.9.2021.

OTM **Tiina Jääskeläinen** on aloittanut Associatena 18.9.2021.

OTM **Sakari Kalpio** on aloittanut Associatena 19.11.2021.

OTM **Saara Lahtinen** on aloittanut Associatena 28.9.2021.

OTM **Elina Terho** on aloittanut Associatena 4.10.2021.

OTM **Mikko Turunen** on aloittanut Associatena 4.10.2021.

BORENIUS ASIANAJOTOIMISTO OY

OTM **Sara Aho** on nimitetty Associateksi Transactions-linjaan 3.1.2022 alkaen.

HTM **Jussi Airaksinen** on nimitetty Senior Associateksi Advisory-linjaan 25.10.2021 alkaen.

OTM **Tai Do** on nimitetty Associateksi Transactions-linjaan 3.1.2022 alkaen.

OTM **Nora Hietanen** on nimitetty Associateksi Advisory-linjaan 7.12.2021 alkaen.

OTM **Mari Ihatsu** on nimitetty Associateksi Advisory-linjaan 10.1.2022 alkaen.

OTM **Jon Jokelin** on nimitetty Associateksi Advisory-linjaan 7.9.2021 alkaen.

OTM **Anni Jäälinoja** on nimitetty Senior Associateksi Advisory-linjaan 1.1.2022 alkaen.

OTM **Susanna Kaatiala** on nimitetty Associateksi Transactions-linjaan 30.8.2021 alkaen.

OTM **Henrik Koivuniemi** on nimitetty Senior Associateksi Advisory-linjaan 1.1.2022 alkaen.

OTM **Päivi Kuitunen** on nimitetty Counseliksi Transactions-linjaan 13.9.2021 alkaen.

OTM **Malviina Linninen** on nimitetty Associateksi Dispute Resolution -linjaan 20.9.2021 alkaen.

OTM **Saara Mäkelä** on nimitetty Associateksi Transactions-linjaan 3.1.2022 alkaen.

OTM **Iida Mäkimattila** on nimitetty Senior Associateksi Advisory-linjaan 1.1.2022 alkaen.

OTM **Christel Nokkala** on nimitetty Senior Associateksi Transactions-linjaan 10.1.2022 alkaen.

Asianajaja, OTM **Anna-Riikka Nummi** on nimitetty Senior Associateksi Advisory-linjaan 1.1.2022 alkaen.

Asianajaja, OTM **Aksu Tuominen** on nimitetty Counseliksi Transactions-linjaan 1.1.2022 alkaen.

OTM **Akseti Uotila** on nimitetty Associateksi Transactions-linjaan 15.11.2021 alkaen.

OTM **Julia Österman** on nimitetty Associateksi Advisory-linjaan 13.9.2021 alkaen.

nimitykset

Saraste Julia
ASIANAJOTOIMISTO
FACTA OY

Savander-Elivuo Monica
I&O PARTNERS
ASIANAJOTOIMISTO OY

Schultén Marius af HPP
ASIANAJOTOIMISTO OY

Terho Elina
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Timonen Jemina
I&O PARTNERS
ASIANAJOTOIMISTO OY

Turunen Mikko
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Viitala Aarni
ASIANAJOTOIMISTO
HIPPI & KALLASKARI OY

HANNES SNELLMAN ASIANAJOTOIMISTO OY

OTM **Sofia Ampuja** on nimitetty juristiksi Tax-ryhmään.

OTM, FM **Rauli Elenius** on nimitetty juristiksi Real Assets -ryhmään.

OTM **Annika Juhola** on nimitetty juristiksi IP&Tech-ryhmään.

OTM **Kristina Leibssle** on nimitetty juristiksi Real Assets-ryhmään.

OTT, DI, asianajaja **Katja Perätalo** on nimitetty Specialist Partneriksi Real Assets-ryhmään.

OTM **Niclas Ruotsalainen** on nimitetty juristiksi M&A-ryhmään.

OTM **Joonas Virtia** on nimitetty juristiksi M&A -ryhmään.

HPP ASIANAJOTOIMISTO OY

Asianajaja **Tatu Jaarinen** on nimitetty Senior Counseliksi 1.11.2021 lähtien. Jaarinen on erikoistunut kaupallisten riitojen ratkaisuun.

OTM **Johanna Kauppinen** on nimitetty Associateksi 3.1.2022 lähtien. Kauppinen on erikoistunut kilpailu- ja EU-oikeuteen.

Asianajaja **Jaakko Klemetilä** on kutsuttu osakkaaksi 1.1.2022 lähtien. Klemetilä on erikoistunut vero-oikeuteen erityisvastuualueenaan yrityskauppojen ja rakennejärjestelyjen verokysymykset.

Asianajaja **Juho Lenni-Taattola** on nimitetty Senior Advisoriksi 1.1.2022 lähtien. Lenni-Taattola on erikoistunut insolvenssioikeuteen ja erityisesti toimimaan konkurssipesän pesänhoitajana, yrityssaneerausmenettelyn selvittäjänä sekä saneerausohjelman valvojana.

OTM **Jenni Malin** on nimitetty Associateksi 1.12.2021 lähtien. Jenni Malin on erikoistunut työoikeuteen.

Asianajaja **Marius af Schultén** on kutsuttu osakkaaksi 17.1.2022 lähtien. Af Schultén on erikoistunut energia- ja ympäristöoikeuteen, keskittyen erityisesti uusiutuvaan energiaan liittyvään hankekehitykseen sekä uusiutuvia energiahankkeita koskeviin transaktioihin sekä rahoitusjärjestelyihin.

I&O PARTNERS ASIANAJOTOIMISTO OY

OTM **Mikaela Kranck** on aloittanut Associatena 24.1.2022 lukien.

OTM **Heta Oja-Lipasti** on aloittanut Associatena 1.2.2022 lukien.

Asianajaja **Monica Savander-Elivuo** on kutsuttu osakkaaksi 1.1.2022 lähtien. Savander-Elivuo on erikoistunut insolvenssioikeuteen ja toimii neuvonantajana eri insolvenssimenettelyissä, yrityssaneerauksissa, vapaaehtoisissa järjestelyissä ja selvityksissä.

OTM, FM **Jemina Timonen** on nimitetty Senior Associateksi 28.3.2022 lukien.

MÄKITALO ASIANAJOTOIMISTO OY

Asianajaja, VT, OTT **Henna Pajulammi** on nimitetty Counseliksi 24.9.2021 lähtien. Pajulammi on erikoistunut riidanratkaisuun ja yritystoiminnan rikosvastuisiin liittyviin asioihin.

NIMITYSUUTISET JA KUVAT VUODEN 2022 LEHTIIN SEURAAVASTI: 18.3. (2/2022) 20.5. (3/2022) 26.8. (4/2022) JA 28.10.2022 (5/2022) MENNESSÄ: ASIANAJAJALIITTO.FI/ NIMITYKSET.

Ehdota Vuoden Asianajoassistentiksi

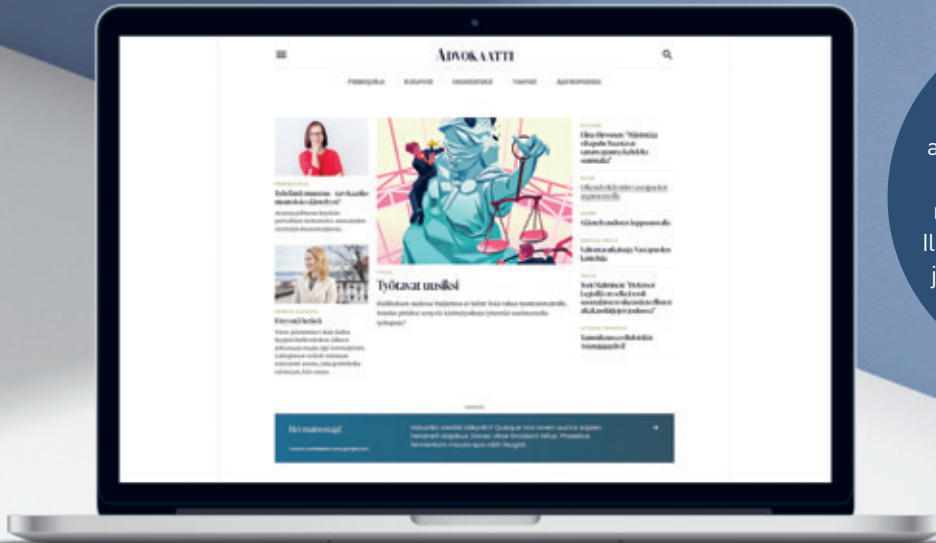
hänttä, joka työarjessa tukee sinua ja tiimiäsi saavuttamaan tavoitteet sekä organisoii ja ennakoii samalla muutkin käytännön tehtävät kuin huomaamattasi. Vuoden Asianajoassistentti valitaan jo neljäntoista kertaa. Lähetä oma ehdotuksesi perusteluineen 28.2.2022 mennessä:

www.asianajajaliitto.fi/vuoden_asianajoassistentti

Kuvassa 2021 Vuoden Asianajoassistentti Maarit Virtanen Helsingistä.

ADVOKAATTI.fi uudistuu!

Tiedustele
mainosnäkyvyyttä uudessa
advokaatti.fi-verkkolehdessä.
Uutuutena myös edulliset
rekryilmoitukset. Kysy lisää!
Ilmoitusmyyjä Juha Halminen,
juha.halminen@kolumbus.fi,
p. 050 592 2722

Pääkäsitelyssä
on kuunneltavissa
myös yleisimmissä
podcast-
sovelluksissa.

PÄÄKÄSITELYSSÄ- PODCASTIN ensimmäinen kausi nyt kuunneltavissa!

Mikä merkitys julkisuudella
on asianajajan työssä?
Onko empaattinen asianajaja lälly?
Voiko korkeimman oikeuden tuomari
ottaa kantaa yhteiskunnallisiin asioihin?
Miksi toimittaja haki oikeustieteelliseen
ja päätyi asianajajaksi? Mitkä asiat ovat
modernin liiketoiminnan kulmakiviä
lähes kaikilla muilla aloilla paitsi
asianajoalalla?

asianajaliitto.fi/podcast

© PAULINA HEINÄNEN / WWF

Jätä jälki MAAILMAAN

Tiesitkö, että yhä useampi haluaa testamentata omaisuutensa, tai osan siitä, luonnolle? Lahjoituksen voi ohjata joko yleisesti luonnonsuojeluun tai tiettyyn, itselle tärkeään suojelukohteeseen. Autat asiakkaitasi parhaiten suosittelemalla luotettavaa järjestöä testamenttilahjoituksen kohteeksi. Tutkimuksen mukaan luotettavuus on tärkein tekijä, johon lahjoittajat kiinnittävät huomiota.*

WWF Suomi on osa vaikuttavaa, kansainvälistä organisaatiota. Suojellemme pitkäjänteisesti

uhanalaisia lajeja ja niiden elinympäristöjä. Työskentelemme muun muassa suomalaisten perinneympäristöjen, sisävesien ja monimuotoisten metsien suojelemiseksi. Testamenttilahjoitusten varat käytetään kokonaisuudessaan luonnon hyväksi. Jokainen lahjoitus on arvokas.

Tarjoamme esitteen ja mallipohjat, jotta voit kertoa asiakkaillesi WWF:n luontotestamentista helposti. Voit myös jättää yhteydenottopyynnön, niin kerromme mielellämme lisää. Materiaalit ovat saatavilla myös ruotsinkielisinä.

* Lähde: Taloustutkimuksen kyselytutkimus, 12/2021, Vastuullinen Lahjoittaminen ry:n toimeksiannosta

Tilaa materiaalipaketti:
wwf.fi/testamenti